

INFOFICHE

VOOR NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGEN UIT OEKRAÏNE

DIENST VOOGDIJ - FOD JUSTITIE

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
JUSTITIE

INFOFICHE

VOOR NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGEN UIT OEKRAÏNE

INHOUDSTAFEL

1. Wie is een niet-begeleide minderjarige?

2. Wat doet de dienst Voogdij en wat doet een voogd?

- a. Waarom heb ik geen voogd?
- b. Kan de dienst Voogdij toch een voogd aanwijzen als ik dat wil?
- c. Kan iemand van mijn familie mijn voogd worden?
- d. Kan ik ook zonder voogd in België blijven?

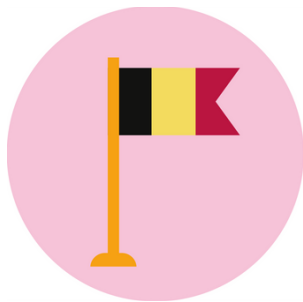
3. Ondersteuning voor gezinnen die Oekraïense NBMV opvangen

4. Welke dingen kan ik wel/niet doen zonder voogd?

- a. Inschrijven in de gemeente
- b. Inschrijven in een school
- c. Financiële hulp
 - i. OCMW
 - ii. Kinderbijslag/groeipakket
 - iii. Bankrekening openen
- d. Gezondheid
- e. Huisvestiging
- f. Werk
- g. Terugkeer of verhuis
- h. Opsporen van vermiste familieleden

Wie is een niet-begeleide minderjarige?

Een niet-begeleide minderjarige vreemdeling is iemand die:

- **minder dan 18** jaar is;
- **zonder ouders** of een persoon met ouderlijk gezag in België is;
- die **gevlucht is of geen geldige verblijfsdocumenten** heeft.

Ook wanneer je vergezeld bent door een tante of nonkel, broer of zus, grootouder,... kan je een niet-begeleide minderjarige zijn.

Iedereen kan aan de dienst Voogdij een niet-begeleide minderjarige melden. Meestal gebeurt dat door de dienst Vreemdelingenzaken (bijvoorbeeld na registratie voor verblijfsdocumenten) of door de politie, maar het kan ook door een school, het OCMW,....

Wat doet de dienst Voogdij en wat doet een voogd?

De dienst voogdij is verantwoordelijk voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) in België. De dienst Voogdij helpt de niet-begeleide minderjarigen door het aanstellen van **een voogd**. Sommige dingen kan je in België niet doen zonder je ouders. Daarom heb je een voogd nodig. Een voogd helpt je bijvoorbeeld met het zoeken naar een school, het openen van een bankrekening, enzovoort. Je kan niet bij je voogd te wonen.

De dienst Voogdij zoekt voogden en leidt hen op. Voogden kennen de rechten van niet-begeleide minderjarigen in België en kunnen hen daardoor helpen met papieren, zoeken van opvang, een school,...

In [deze video](#) vind je meer informatie over wat een voogd allemaal doet.

A. Waarom heb ik nog geen voogd?

Omdat er de afgelopen periode zoveel minderjarigen zonder ouders naar België kwamen, is het voor de dienst Voogdij moeilijk om hen allemaal onmiddellijk een voogd te geven. Er zijn **voogden te weinig**.

In deze infofiche geven we wat meer uitleg over de verschillende oplossingen.

B. Kan de dienst Voogdij toch een voogd aanwijzen als ik dat wil?

Als je **helemaal alleen** in België bent zonder familie (bv. een grootouder, tante of meerderjarige broer/zus) of iemand die voor jou zorgt, krijg je toch sneller een voogd van de dienst Voogdij. Daarnaast kan de dienst Voogdij je ook een voogd geven als je de **hulp van een voogd nodig hebt**. Bijvoorbeeld wanneer:

- Je zwanger bent;
- Je alleen wil gaan wonen of je niet goed voelt in het huis waar je woont;
- Je slachtoffer bent van geweld of grensoverschrijdend gedrag;
- Je een beperking of psychologische problemen hebt;
- ...

Als je graag een voogd wilt of je familie denkt dat dat beter voor je is, kan je een voogd vragen.

De dienst Voogdij zal jou of je familie dan contacteren en **erover praten**.

Je kan de dienst Voogdij bereiken via het nummer 0479/85.01.87 of 078/15.43.24 of het mailadres voogdij@just.fgov.be.

C. Kan iemand van mijn familie mijn voogd worden?

De pleegvoogdij

Neen, maar je tante, oma, nonkel, zus, broer,... kan wel **jouw pleegvoogd** worden als ze dat willen. De procedure om pleegvoogd te worden gaat niet via de dienst Voogdij. Je kan de aanvraag doen bij de **vrederechter van je woonplaats**. De dienst Voogdij kan je hierbij wel helpen als je dat wil.

Om de pleegvoogdij aan te vragen:

- Moet je de schriftelijke toestemming van je ouders hebben;
- Moet je kandidaat-pleegvoogd ouder zijn dan 25 jaar;
- Moet jij idealiter jonger zijn dan 17 jaar (want de procedure duurt lang).

Je pleegvoogd en je ouders kunnen samen bespreken welke beslissingen de pleegvoogd kan nemen en welke beslissingen je ouders moeten maken. De vrederechter stuurt je verzoek door naar de **familierechtbank**, die jouw situatie zal onderzoeken. Daardoor kan het aanvragen van de pleegvoogdij lang duren. De pleegvoogdij is een goede oplossing als je nog lang in België wil blijven zonder je ouders en wanneer je nog een tijdje minder dan 18 jaar bent.

De burgerlijke voogdij

Als je geen contact meer hebt met je mama of papa of ze zijn overleden, kan je tante, oma, zus, broer,... je **burgerlijke voogd** worden. Ook deze procedure gaat via de rechtbank. Als je hulp nodig hebt met het aanvragen van **de burgerlijke voogdij**, mag je de dienst Voogdij contacteren.

D. Kan ik ook zonder voogd in België blijven?

Door de lange wachttijd op een voogd is het **voorlopig oké** om zonder voogd in België te zijn. Als jouw familie bij je is en je hebt een sociaal assistent die je kan helpen, mag je zonder voogd blijven.

Het is wel belangrijk om te weten **welke rechten** je hebt in België. Daarom raden we aan om dit document goed door te nemen. Krijg je bijvoorbeeld alle sociale steun waar je recht op hebt? Weet je hoe je naar de dokter kan en hoe die terugbetaald wordt?

Je zal merken dat je de meeste dingen in België kan doen zonder voogd. Het kan zijn dat je in de toekomst problemen hebt omdat je geen voogd hebt. Het is belangrijk om **bij die problemen de dienst Voogdij te contacteren** om te bekijken of we kunnen helpen.

Tot slot: het is belangrijk om de dienst Voogdij op de hoogte te houden over jouw situatie. Als je situatie verandert, is het nodig dat je de dienst Voogdij dat laat weten. Een verandering kan bijvoorbeeld zijn dat je verhuist, dat je mama of papa naar België komt of jij terugkeert,... Je mag dit mailen naar het mailadres voogdij@just.fgov.be. Je kan ook bellen naar het nummer 078/15.43.24.

Welke ondersteuning kan mijn opvanggezin krijgen?

Als je in België verblijft bij een familielid of iemand anders die voor je zorgt, kan je opvanggezin **pleeggezin** worden. Voor het opstarten van pleegzorg is geen voogd nodig.

Pleegzorg heeft verschillende voordelen.:

- + Je opvanggezin krijgt **hulp en begeleiding** van een pleegzorgbegeleider. De pleegzorgbegeleider kan je opvanggezin en jou verder helpen met het zoeken naar hulpverlening, school, enzovoort.
- + Je opvanggezin krijgt **financiële ondersteuning** omdat ze voor jou zorgen. Een pleegzorgvergoeding bedraagt 400 euro per maand. De kostenvergoeding helpen je opvanggezin met een deel van de dagelijkse uitgaven die ze voor jou doen zoals eten, internet, schoolkosten of hobby's.

- Voor Vlaanderen en Nederlandstalig Brussel: [Pleegzorg Vlaanderen](#)
- Voor Wallonië en Franstalig Brussel: [Mentor Jeunes](#)

Pleegzorg Vlaanderen

Je kan de hulp van Pleegzorg Vlaanderen aanvragen via de pleegzorgdienst van je regio.

- Oost-Vlaanderen: onhaalteam@pleegzorgoostvlaanderen.be
- Limburg: info@pleegzorglimburg.be
- Antwerpen: info@pleegzorgprovincieantwerpen.be
- Vlaams-Brabant: instroom@pleegzorgvbb.be (en Brussel)
- West-Vlaanderen: info@pleegzorgwvl.be

Mentor Jeunes

Als je in Wallonië of Brussel verblijft kan je ondersteuning aanvragen via de organisatie Mentor Jeunes. Je kan contact met hen opnemen via het mailadres info@mentorjeunes.be

Welke dingen kan ik wel/niet doen zonder voogd?

A. Inschrijving in de gemeente

Het is belangrijk dat jij je **inschrijft in de gemeente waar je verblijft**. Na je registratie bij de dienst Vreemdelingenzaken (DVZ), zal de gemeente je een A-kaart geven. De A-kaart is een elektronische identiteitskaart en bewijst dat je legaal in België verblijft. De A-kaart is 1 jaar geldig en wordt automatisch verlengd tot 4 maart 2024.

De inschrijving in de gemeente kan **zonder voogd** gebeuren. Als er problemen zijn bij de inschrijving van de gemeente, mag je dit laten weten aan de dienst Voogdij.

Pas wanneer je ingeschreven bent in je gemeente heb je recht op hulp van het OCMW van de gemeente, mag je werken en heb je toegang tot een ziekteverzekering. Later meer info hierover.

B. Inschrijving in een school

Ieder kind in België heeft recht op onderwijs. Van 5 tot 18 jaar ben je leerplichtig en moet je dus onderwijs volgen. Je kan naar school gaan of thuisonderwijs volgen (bv. het Oekraïens afstandsonderwijs).

Als je naar een school wilt gaan, kan jij je normaal zonder problemen inschrijven zonder voogd of ouder. Als er hiermee problemen zijn, mag je de dienst Voogdij contacteren. We zullen naar een oplossing zoeken.

Afhankelijk van waar je woont, kan je kiezen voor een Nederlandstalige of een Franstalige school.

- [Hier](#) vind je meer informatie over het Nederlandstalig onderwijs (brochure in het Oekraïens)
- [Hier](#) vind je meer informatie over het Franstalig onderwijs

Als je thuisonderwijs wilt volgen en je lessen van Oekraïne wil verderzetten, moet je een formulier invullen.

- [Formulier voor Nederlandstalige scholen](#)
- [Formulier voor Franstalige scholen](#)

Als er niemand is om je te helpen bij het invullen van het document, kunnen we je helpen.

C. Financiële hulp

OCMW

Als je het tijdelijk beschermingsstatus gekregen hebt, kan je naar het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (OCMW) van je gemeente gaan.

Het OCMW verleent **gratis hulp** aan mensen die problemen hebben met voedsel, huisvesting, het betalen van rekeningen, verwarming etc. Het OCMW zal je helpen, ook al praat je geen Nederlands, Frans of Engels. In Oekraïne bestaat er geen equivalent van het OCMW.

Ook als niet-begeleide minderjarige heb je **recht op financiële hulp** van het OCMW. Dit noemt het **equivalent leefloon**. Om dit te krijgen, moet je langsgaan bij het OCMW van je gemeente.

Hoeveel geld je krijgt hangt af van je situatie (woon je alleen, bij familie,...). Het OCMW zal dit onderzoeken en op basis daarvan het bedrag bepalen. Het bedrag varieert van 740 tot 1 500 per maand

Vlaanderen

[Klik hier](#) voor de contactgegevens van het OCMW van je gemeente.

Wallonië en Brussel

[Klik hier](#) voor meer informatie in het Oekraïens.

Als je problemen hebt om als minderjarige het equivalent leefloon aan te vragen, mag je dat laten weten aan de dienst Voogdij.

KINDERBIJSLAG / GROEIPAKKET

Elk kind in België ontvangt een maandelijks bedrag. In Vlaanderen noemt dit Groeipakket, in Wallonië noemt dit kinderbijslag. De regels voor de aanvraag hiervoor zijn anders voor Vlaanderen, Wallonië en Brussel.

Je kan Groeipakket/kinderbijslag krijgen als je:

- In Vlaanderen woont en een A-kaart hebt;
- In Brussel of Wallonië woont en een bijlage 15 hebt (soms vragen uitbetalers toch de A-kaart).

In de praktijk kan het even duren tot een niet begeleide minderjarige vluchteling zijn/haar kinderbijslag/Groeipakket krijgt. Daarom raden we je aan om zelf de aanvraag in te dienen bij een van de uitbetalers. De aanvraag van het Groeipakket/kinderbijslag kan zonder voogd. De uitbetaler geeft het Groeipakket/kinderbijslag aan diegene bij wie je woont. Als je helemaal alleen woont, gaat het geld naar jou.

Vlaanderen

[Klik hier](#) voor meer info voor Vlaanderen.

Wallonië

[Klik hier](#) voor meer info voor Brussel en Wallonië.

BANKREKENING OPENEN

Het kan zijn dat het jou niet lukt om een bankrekening te openen. Dit is omdat je normaal gezien zonder ouder/voogd geen bankrekening mag openen.

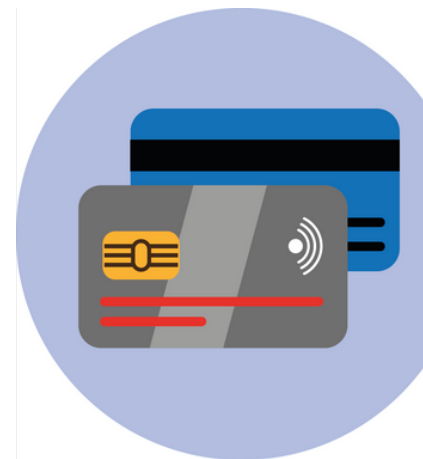
Wat kan je proberen?

- Als je bij een opvanggezin verblijft, ga je best **samen met een volwassene** naar de bank. Idealiter ga je naar de bank waar die volwassene ook een rekening heeft.
- Als de bank weigert, kan je voorstellen om **een schriftelijke toestemming van je ouders** te bezorgen. Je bezorgt deze schriftelijke toestemming van je ouders best samen met een kopie van het identiteitsbewijs van je ouders aan de bank.
- Probeer ook eens bij een **andere bank**. Afhankelijk van de bank (medewerker) kan het toch lukken om een rekening te openen.

Wil je een bankrekening openen om zo het equivalent leefloon te kunnen krijgen?

Heb je de bovenstaande opties geprobeerd en het lukt het niet? Je kan het equivalent leefloon ook op een andere manier krijgen.

- Het OCMW kan het leefloon geven aan **het gezinshoofd** in België als die er is (bv. je tante, broer).
- Het OCMW kan het leefloon geven **via een easycard**. Dit is een prepaid debetkaart van de bank.
 - Via [deze link](#) vind je meer uitleg hierover. Je kan deze informatie naar het OCMW sturen.
- Het OCMW kan een sociale bijstandrekening openen.
 - Via [deze link](#) vind je meer informatie hierover. Je kan deze informatie naar het OCMW sturen.

D. Gezondheid

Het is belangrijk dat je zo snel mogelijk ingeschreven bent bij **een ziekenfonds**. Op deze manier heb je een maximale toegang tot medische zorgen. Als je aangesloten bent bij een ziekenfonds heb je recht op een gedeeltelijke terugbetaling van medische kosten. Je krijgt ook kortingen bij het openbaar vervoer en verschillende ontspanningsmogelijkheden. Je kan je aansluiten bij een ziekenfonds van zodra je een attest van tijdelijke bescherming hebt.

Je mag zelf kiezen bij welk ziekenfonds jij je wilt aansluiten. Je kan gratis inschrijven bij de [HZIV](#) of [CAAMI](#). De andere ziekenfondsen zijn betalend.

Als je bij familie of in een pleeggezin verblijft, ziet het ziekenfonds je als deel van de familie. Ze noemen je dan **'persoon ten laste'**. Normaal gezien moet je voogd de inschrijving in de ziekenfonds ondertekenen, maar in de praktijk vinden de ziekenfondsen het niet erg als dat niet gebeurt.

Vraag je OCMW-assistent om je te helpen met je inschrijving.

Het kan zijn dat je op een bepaald moment medische zorgen nodig hebt en dat ze om de **toestemming van je ouders** vragen. Je kunt dan proberen een ondertekende toestemming van je ouders in Oekraïne te krijgen. Voeg zeker ook een kopie van het paspoort van je ouders toe.

E. Huisvesting

Veel jongeren uit Oekraïne verblijven bij familie of vrienden. Als dat niet kan in jouw geval, kan je ook **ergens anders** wonen. Je kan bijvoorbeeld bij een ander Oekraïens of Belgisch **opvanggezin** wonen of je kan alleen wonen. Praat hierover met je OCMW-assistent, iemand van je gemeente of met de dienst Voogdij.

Als je niet blij bent met de plaats waar je woont, mag je de dienst Voogdij contacteren. We zullen samen met jou naar een oplossing zoeken.

In België bestaat er ook '**jeugdhulp**'. Dat zijn verschillende plaatsen waar minderjarigen terecht kunnen als het niet goed met hen gaat of ze zijn niet blij in het huis waar ze wonen.

Er is rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp en niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

- De **rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp** is voor iedereen toegankelijk en laagdrempelig. Voorbeelden hiervan zijn CLB, CAW, JAC en de Centra voor Geestelijke gezondheidszorg (CGGZ).
- De **niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp** is meer ingrijpend en gespecialiseerd. Je moet je eerst aanmelden. Je kunt dit niet alleen doen. Een hulpverlener moet je hierbij helpen.

Als je jeugdhulp nodig hebt, doe je dit best met een voogd.

Als je nog geen voogd hebt, mag je contact opnemen met de dienst voogdij. Wij zullen je verder helpen.

F. Werk

Met je A-kaart mag je vanaf je 16de verjaardag werken als student. Een studentenjob houdt in dat je hoofdzakelijk studeert en dat je in je vrije tijd en na de lesuren **een job** mag uitoefenen. Belangrijk om hierbij te weten is dat je minder belastingen betaalt, als je minder dan 475 uren per jaar werkt. Als je meer dan 475 uren per jaar werkt, moet je het normaal tarief van belastingen betalen. Let op! Dit kan veel geld zijn.

Je kunt ook **als vrijwilliger** werken. Dit kan vanaf 15 jaar. Je kan hiervoor een vergoeding krijgen, maar dit is niet altijd zo. Wanneer je boven een bepaald bedrag aan vrijwilligersvergoeding verdient, moet je ook belastingen betalen.

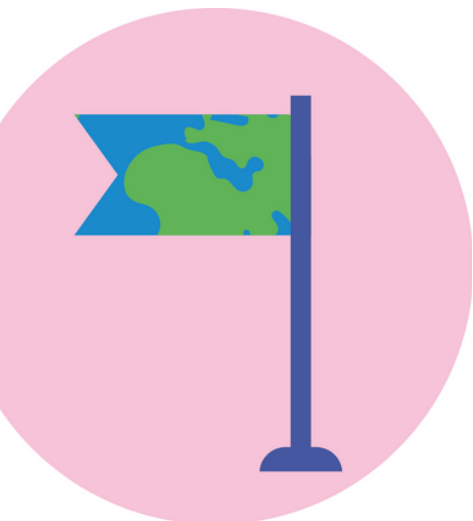
G. Terugkeer of verhuis

Wat moet je doen als je wilt terugkeren naar Oekraïne of verhuist naar een ander land?

- Vraag een schriftelijke toestemming van je ouder(s) dat je mag terugkeren.
- **Schrijf je uit in de gemeente** waar je verblijft. Jij of een volwassene waarbij je verblijft kan dit doen.
- Laat de dienst Voogdij weten wanneer je zal vertrekken.
- Stuur nadien een **bevestiging naar de dienst Voogdij** dat je goed aangekomen bent in Oekraïne of in een ander land. Een bewijs van inschrijving in de school, gemeente, een mailtje van je ouders,...
- Als iemand je komt ophalen, vraag **een kopie (of foto) van het paspoort** van je ouders of de persoon die je zal ophalen. Als ze een geboorteakte hebben vraag je die ook. Stuur deze naar de dienst voogdij.

H. Opsporen van vermiste familieleden

Weet je niet waar je familie is, of heb je het contact met je familie verloren?

Je mag hiervoor contact opnemen met [Restoring Family Links](#) van Rode Kruis Vlaanderen. Het is een gratis dienst die je helpt bij het zoeken naar vermiste familieleden en het herstellen van contact met familieleden. Ze werken samen met Rode Kruisverenigingen in andere landen.

Elke aanvraag wordt vertrouwelijk behandeld, met respect voor je persoonlijke situatie en culturele context.

Als je hulp nodig hebt hierbij, mag je contact opnemen met de dienst Voogdij.

CONTACTGEGEVENS VAN DE DIENST VOOGDIJ

De dienst Voogdij is elke werkdag bereikbaar **van 8-17u.**

Voor dringende vragen is de dienst Voogdij ook 's avonds tot 22u en in het weekend bereikbaar.

078 15 43 24 of via Whatsapp **0479 85 01 87**

voogdij@just.fgov.be

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
JUSTITIE

*Naar een meer geïntegreerd migratiebeleid,
dankzij het AMIF.*